

Alcedo atthis (Yalıçapkını)

Fotoğraflar: Ali ERDOĞAN

Demre "Noel Baba Kuş Cenneti" Kuşları

Demre Noel Baba Bird Paradise

Prof. Dr. Ali ERDOĞAN, Araş.Gör. Hakan KARAARDIÇ

Akdeniz Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü 07058 Antalya/Türkiye

aerdogan@akdeniz.edu.tr

ÖZET

Bir ülkenin veya bölgenin biyolojik zenginliği, doğal olarak barınan türlerin çeşitliliği oranında artmaktadır. Demre'nin batısında bulunan Çay Ağzı, yaklaşık 100 ha alana sahip olup, kükürtlü-sodalı özelliğinde bir sulak alandır. Çalışma 2002-2009 yıllarında gerçekleştirilmiştir. Demre Noel Baba Kuş Cenneti'nde 46 familyadan 168 kuş türü tespit edilmiştir. Bunlardan 88 kuş türü non-passeres, 80 kuş türü ise passeres (ötücüler) grubundadır. Bölgede yayılış gösteren 41 kuş türü yerli, 39 tür yaz göçmeni, 35 tür kış göçmeni, 40 tür transit göçer, 13 türün ise bazı bireyleri yaz göçmeni diğerleri transit göçerdir. Doğal alanların her geçen gün azaldığı, sanayi ve evsel atıklardan dolayı doğal hayatı tehdit edecek ölçüde kirlendiği günümüzde, Demre Noel Baba Kuş Cenneti gibi korunan alanların önemi daha da artmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Biyoçeşitlilik, Demre Noel Baba Kuş Cenneti, Doğa, Koruma, Kuşlar

ABSTRACT

Biodiversity of a region or a country increase the diversity of species, on which distribute as a natural. Çay Ağzı is a soda lye and sulphur-spring wetland, which is located west site of Demre. Study was done between 2002- 2009. We determined 168 bird species from 46 family at Demre Noel Baba Bird Paradise, 88 species are non-passeres and 80 are passeres (songbirds). The status of these birds are: 41 residents, 39 sommer- and 35 winter- visitors, 40 migrants and 13 species both migrant or sommer visitors. Natural areas decrease year after year, polluted and so threat the natural life on recent years, however, the importance of protecting areas such as Demre Noel Baba Bird Paradise increase.

Keywords: Biodiversity, Demre Noel Baba Bird Paradise, Nature, Protection, Birds.

GİRİŞ

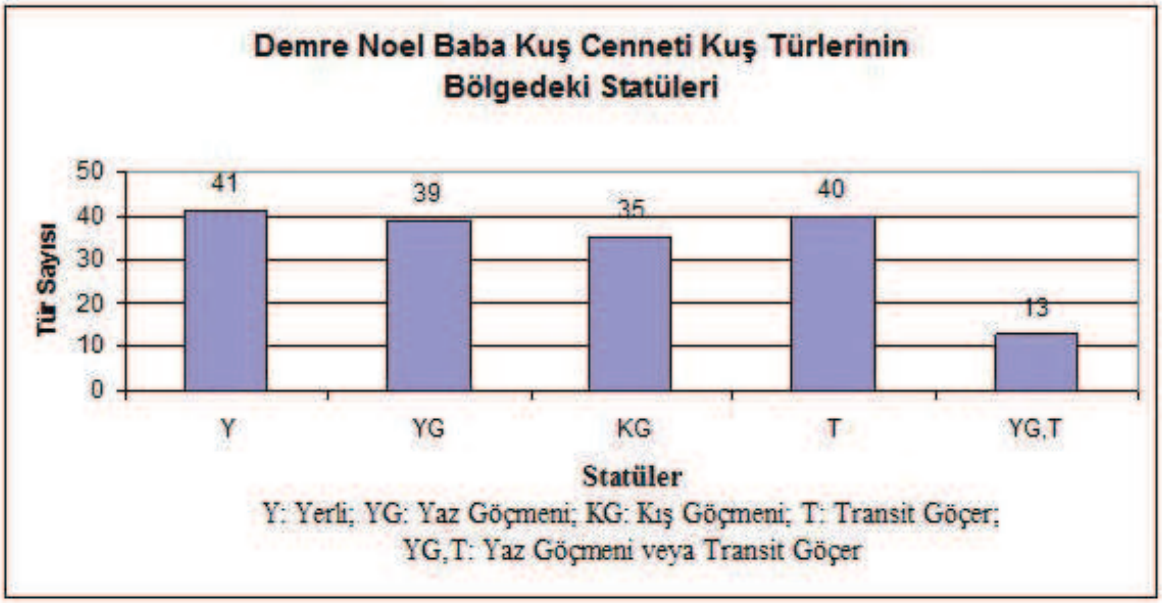
Biyolojik Çeşitlilik, sistemlerin en temel özelliklerinden biridir. Çeşitlilik; ekosistemlerin, habitatların (yaşam alanları), bu habitatlarda yaşayan türlerin oluşturduğu ve karmaşık ekoloijk olaylarla birbirine bağlandığı uyumlu bir bütündür (Işık 1999). Populasyonu oluşturan bireyler arasındaki kalıtsal farklılıkları içeren genetik çeşitlilik ve bunun evrimsel uzantısı olan türler arası farklılıkların meydana getirdiği ekolojik çeşitlilik olarak iki ana kategoride ele alınmaktadır (Işık 1999, Bairlein 1994, Berthold 2000).

Genetik çeşitlilik, bir türün gen havuzundaki kalıtsal bilgilerin çeşitliliği, zenginliği olarak tanımlanırken; ekolojik çeşitlilik ise, belirli bir bölgedeki farklı ekosistemler, tür toplulukları ve bu toplulukların içindeki tür sayıları olarak ifade edilmektedir (Demirsoy 1999). Ekolojik çeşitlilik, yeryüzünde bölgeden bölgeye, özellikle enlem farklılıklarına göre değişmektedir. Kutuplardan ekvatora doğru gidildikçe tür çeşitliliği belirgin bir şekilde artmaktadır (Işık 1999).

Bir ülkenin veya bölgenin biyolojik zenginliği, doğal olarak barınan türlerin çeşitliliği oranında artmaktadır (Erdoğan vd. 2002). Türkiye, Avrupa-Sibirya, Akdeniz ve İran-Turan Biyocoğrafik Bölgeleri'ne ve bunların geçiş zonlarına sahip olması ve iki kıta arasındaki köprü konumu nedeniyle iklimsel ve coğrafik özelliklerin kısa aralıklarla değişmesi sonucu biyolojik çeşitlilik açısından küçük bir kıta özelliği kazanmıştır (Erdoğan vd. 2009a). Ayrıca, orman, dağ, step, sulak alan, kıyı ve deniz ekosistemlerine ve bu ekosistemlerin farklı form ve kombinasyonlarına sahiptir (Kiziroğlu 2008). Bu olağanüstü ekosistem ve habitat çeşitliliği beraberinde önemli bir tür çeşitliliğini getirmiştir. Avrupa'da ve ılıman kuşakta bulunan ülkelerin

Coracias garrulus(Gökkuzgun)

Grafik 1. *Demre Noel Baba Kuş Cenneti Kuş Türlerinin Bölgedeki Statüleri.*

biyolojik çeşitliliği ile karşılaştırıldığında, hayvan (fauna) çeşitliliğinin ülkemizde oldukça yüksek olduğu göze çarpmaktadır (Erdoğan vd. 2009b). Türkiye'nin önemli göç yolları üzerinde olması, kuşların beslenme ve üreme alanı olarak önemini artırmaktadır (Karaardıç vd. 2009). Kiziroğlu (2008) tarafından yapılan en son araştırma ve değerlendirme sonuçlarına göre Türkiye'de 437 düzenli ve 65 düzensiz toplam 502 kuş türü yayılış göstermektedir.

Rio Konferansından (1992) sonra ortaya çıkan Uluslararası "Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi"ni gelişmiş pek çok ülkeyle birlikte Türkiye de 27 Aralık 1996 tarihli Resmi Gazete'de çıkan kararla onaylamıştır. Biyolojik çeşitlilik sözleşmesindeki ilkelerin uygulamaya konulmasının ilk aşaması, sağlıklı bir biyolojik envanteri çıkarmaktır. Türkiye kuşları ile ilgili bazı yerli ve yabancı araştırıcılar tarafından yayınlanan eserlerde Demre ve çevresi ile ilgili bilgiler olmakla birlikte, bu bölgenin kuş varlığı ile ilgili kapsamlı çalışmalar bulunmamaktadır. Bu çalışmayla, Demre ve çevresinin kuşlarının kapsamlı olarak tespit edilmesi ve türlerin koruma statülerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Materyal ve Metod

Demre, Antalya'nın yaklaşık 140 km batısında yer almaktadır. Demre merkezinin batısında bulunan Çay Ağzı, yaklaşık 100 ha alana sahip olup, kükürtlü-sodalı özelliğinde bir sulak alandır. Sulak alan kısmında Hasırotu (*Juncus sp.*), Kargı (*Arundo donax*), Sukamışı (*Thypa sp.*) ve Koyungözü (*Bellis perennis*) gibi sucul bitkilerin yoğun olarak yayılış göstermesi, bataklık ve su kuşlarına beslenme, dinlenme, korunma ve kuluçka yapma imkanı sağlayabilecek alanlardır. Alanın kuzey ve güneyinde yaygın olan maki vejetasyonu, özellikle ötücü kuşlar için uygun yaşam alanlarıdır.

Çalışma 2002-2009 yıllarında gerçekleştirilmiştir. Gözlemlerde Nikon Action 8X40 ve Nikon Monarch 8X36 dürbünler ile Nikon teleskop kullanılmıştır. Çalışma alanında tespit edilen kuşların çoğu görsel, bir kısmı ise ses ve ötüşleri dinlenerek teşhis edilmiştir. Ayrıca, yuva, yuva kalıntıları, yumurta veya yumurta kalıntıları, tüy, ölü bireyler vb. kalıntılara dayanarak da bazı türlerin varlığı, üreme durumu ve yoğunlukları hakkında bilgiler elde edilmiştir.

Bulgular

Demre Noel Baba Kuş Cenneti'nde 46 familyadan 168 kuş türü tespit edilmiştir. Bunlardan 88 kuş türü non-passeres, 80 kuş türü ise passeres (ötücüler) grubundadır. Bölgede yayılış gösteren 41 kuş türü yerli, 39 tür yaz göçmeni, 35 tür kış göçmeni, 40 tür transit göçer, 13 türün ise bazı bireyleri yaz göçmeni diğerleri transit göçerdir (Grafik 1). Bölgede tespit edilen kuş türlerinin listesi, Türkiye Kuşları Red Data Book- Uluslar arası Doğal Hayatı ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği- ve Birdlife International Ölçütleri ile Türkiye ve Bölge'deki statüleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Demre Noel Baba Kuş Cenneti kuş türleri, Türkiye Kuşları Red Data Book- Uluslararası Doğal Hayatı ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği- ve Birdlife International Ölçütleri ile Bu Türlerin Türkiye ve Bölge'deki Statüleri.

	Bilimsel Adı	Türkçe Adı	RDB	IUCN	BIE	TR Statü	Bölge Statü
1	*Tachybaptus ruficollis*	Küçük Batağan	A.3.1	LC	III	Y	Y
2	*Phalacrocorax carbo*	Karabatak	A.3	LC	V	Y	KG
3	*Pelecanus onocrotalus*	Akpelikan	A.3	LC	III	Y	KG
4	*Botaurus stellaris*	Balaban	A.2	LC	III	Y	T
5	*Ixobrychus minutus*	Cüce Balaban	A.2	LC	III	Y	T
6	*Nycticorax nycticorax*	Gece Balıkçılı	A.3.1	LC	III	Y	T,YG
7	*Ardeola ralloides*	Alaca Balıkçıl	A.3	LC	III	Y	T
8	*Bubulcus ibis*	Sığır Balıkçılı	A.2	LC	V	Y	YG
9	*Egretta garzetta*	Küçük Akbalıkçıl	A.3.1	LC	V	Y	KG
10	*Ardea alba*	Büyük Akbalıkçıl	A.3	LC	V	Y	KG
11	*Ardea cinerea*	Gri Balıkçıl	A.3.1	LC	V	Y	Y
12	*Ardea purpurea*	Ergüvani Balıkçıl	A.2	LC	V	Y	YG
13	*Ciconia nigra*	Kara Leylek	A.3	LC	II	YG	T
14	*Ciconia ciconia*	Akleylek	A.3.1	LC	II	G.Y	YG,T
15	*Plegadis falcinellus*	Çeltikçi	A.3.1	LC	III	Y	T,YG
16	*Platelea leucorodia*	Kaşıkçı	A.3	LC	II	Y	T
17	*Phoenicopterus ruber*	Flamingo	A.3.1	LC	III	Y	KG
18	*Tadorna ferruginea*	Angıt	A.4	LC	III	Y	T
19	*Tadorna tadorna*	Suna	A.3.1	LC	V	Y	T
20	*Anas penelope*	Fiyu	A.5	LC	V	Y	KG
21	*Anas strepera*	Boz Ördek	A.4	LC	III	Y	KG
22	*Anas crecca*	Çamurcun	A.5	LC	V	Y	KG
23	*Anas platyrhynchos*	Yeşilbaş Ördek	A.5	LC	IV	Y	KG
24	*Anas acuta*	Kılkuyruk	A.5	LC	III	Y	KG
25	*Anas querquedula*	Çıkrıkçın	A.4	LC	III	Y	YG
26	*Anas clypeata*	Kaşıkgaga	A.4	LC	III	Y	Y
27	*Netta rufina*	Macar Ördeği	A.5	LC	IV	Y	KG
28	*Aythya ferina*	Elmabaş Patka	A.5	LC	II	Y	KG
29	*Circaetus gallicus*	Yılan Kartalı	A.4	LC	III	Y	T
30	*Circus aeruginosus*	Saz Delicesi	A.3	LC	IV	Y	Y
31	*Circus cyaneus*	Gökçe Delice	A.1.2	LC	III	Y	YG
32	*Circus pygargus*	Çayır Delicesi	A.1.2	LC	IV	G	YG
33	*Accipiter nisus*	Atmaca	A.3	LC	IV	Y	Y
34	*Buteo buteo*	Şahin	A.3	LC	IV	Y	Y
35	*Buteo rufinus*	Kızıl Şahin	A.3	LC	III	Y	Y
36	*Aquila clanga*	Büyük Orman Kartalı	B.1.2	VU	I	KG	T

37	*Falco tinnunculus*	Kerkenez	A.2	LC	III	Y	Y
38	*Falco eleonorae*	Ada Doğanı	A.1.2	LC	II	Y	T
39	*Coturnix coturnix*	Bıldırcın	A.3	LC	III	Y	YG,T
40	*Rallus aquaticus*	Su Kılavuzu	A.3	LC	IV	Y	YG
41	*Porzana porzana*	Benekli Su Yelvesi	A.2	LC	IV	Y	T
42	*Porzana parva*	Küçük Su Yelvesi	A.1.2	LC	IV	Y	T
43	*Porzana pusilla*	Cüce Su Yelvesi	A.1.2	LC	III	Y	T
44	*Gallinula chloropus*	Yeşilayak Su Tavuğu	A.3.1	LC	IV	Y	Y
45	*Fulica atra*	Sakarmeke	A.5	LC	IV	Y	Y
46	*Grus grus*	Turna	A.3	LC	II	Y,T	T
47	*Himantopus himantopus*	Uzunbacak	A.3	LC	IV	Y	YG
48	*Recurvirostra avosetta*	Kılıçgaga	A.4	LC	IV	Y	T
49	*Burhinus oedicnemus*	Kocagöz	A.2	LC	III	Y,YG	YG
50	*Charadrius dubius*	Küçük Halkalı Cılıbıt	A.3	LC	IV	Y	YG
51	*Charadrius alexandrinus*	Akça Cılıbıt	A.4	LC	III	Y	T
52	*Pluvialis apricaria*	Altınrenkli Yağmurcun	B.4	LC	IV	KG	T
53	*Vanellus vanellus*	Kızkuşu	A.5	LC	II	Y	KG
54	*Calidris minuta*	Küçük Kumkuşu	B.5	LC	IV	KG	KG
55	*Calidris temminckii*	Sarıbacak Kumkuşu	B.3	LC	IV	KG	T
56	*Calidris ferruginea*	Kızıl Kumkuşu	B.4	LC	--	KG	T
57	*Calidris alpina*	Karakarınlı Kumkuşu	B.5	LC	III	KG	T
58	*Philomachus pugnax*	Dövüşkenkuş	B.4	LC	II	T,KG	T
59	*Gallinago gallinago*	Suçulluğu	B.3.1	LC	III	KG	KG
60	*Limosa limosa*	Çamurçulluğu	B.4	NT	II	KG	KG
61	*Numenius arquata*	Büyük Kervançulluğu	B.3	LC	II	KG	T
62	*Tringa erythropus*	Kara Kızılbacak	B.4	LC	III	KG	KG
63	*Tringa totanus*	Kızılbacak	A.4	LC	II	Y	YG
64	*Tringa stagnatilis*	Bataklık Düdükçünü	B.3	LC	IV	KG,T	T
65	*Tringa ochropus*	Yeşil Düdükçün	B.2	LC	IV	KG,T	KG
66	*Tringa glareola*	Orman Düdükçünü	B.3	LC	III	T	T
67	*Actitis hypoleucos*	Akkarın Yeşilbacak	A.3	LC	III	YG	YG
68	*Larus ridibundus*	Gülen Martı	A.5	LC	IV	Y	Y
69	*Larus audouinii*	Ada Martısı	A.2	NT	I	Y	YG
70	*Larus cachinnans*	Akbaş Martı	A.4	LC	II	Y	Y
71	*Sterna nilotica*	Gülen Sumru	A.4	LC	III	Y	YG
72	*Sterna hirundo*	Irmak Sumrusu	A.3	LC	IV	Y	T
73	*Sterna albifrons*	Küçük Sumru	A.3.1	LC	III	YG	YG
74	*Chlidonias hybrida*	Bıyıklı Sumru	A.4	LC	III	Y	T
75	*Streptopelia decaocta*	Kumru	A.5	LC	IV	Y	Y
76	*Streptopelia turtur*	Üveyik	A.3.1	LC	III	YG	YG
77	*Otus scops*	İshakkuşu	A.2	LC	II	YG	YG

78	*Athene noctua*	Kukumav	A.2	LC	III	Y	Y
79	*Caprimulgus europaeus*	Çobanaldatan	A.1.2	LC	II	YG	YG
80	*Apus apus*	Ebabil	A.3.1	LC	IV	YG	YG
81	*Apus melba*	Akkarınlı Ebabil	A.3.1	LC	IV	YG	YG
82	*Alcedo atthis*	Yalıçapkını	A.2	LC	III	Y	Y
83	*Merops apiaster*	Arıkuşu	A.3.1	LC	III	YG	YG
84	*Coracias garrulus*	Gökkuzgun	A.2	NT	II	YG	YG
85	*Upupa epops*	İbibik	A.2	LC	III	YG	YG
86	*Jynx torquilla*	Boyunçeviren	A.1.2	LC	III	YG	YG
87	*Dendrocopus major*	Büyük Alacaağaçkakan	A.3	LC	IV	Y	Y
88	*Dendrocopus syriacus*	Alaca Ağaçkakan	A.2	LC	IV	Y	Y
89	*Melanocorypha calandra*	Boğmaklı Tarlakuşu	A.5	LC	III	Y	Y
90	*Galerida cristata*	Tepeli Toygar	A.3	LC	III	Y	Y
91	*Lullula arborea*	Orman Toygarı	A.3	LC	II	Y	KG
92	*Riparia riparia*	Kum Kırlangıcı	A.5	LC	III	YG	YG
93	*Hirundo rupestris*	Kaya Kırlangıcı	A.5	LC	IV	YG	KG
94	*Hirundo rustica*	Kır Kırlangıcı	A.5	LC	III	YG	YG
95	*Hirundo daurica*	Kızıl Kırlangıç	A.3	LC	IV	YG	YG
96	*Delichon urbica*	Ev Kırlangıcı	A.3	LC	III	YG	YG
97	*Anthus trivialis*	Ağaç İncirkuşu	A.3	LC	IV	YG	T
98	*Anthus pratensis*	Çayır İncirkuşu	A.3	LC	IV	YG	KG
99	*Anthus cervinus*	Kızılgerdanlı İncirkuşu	A.2	LC	IV	YG	Y
100	*Anthus spinoletta*	Dağ İncirkuşu	A.3	LC	IV	Y	T
101	*Motacilla flava*	Sarıkuyruksallayan	A.3.1	LC	IV	YG	YG
102	*Motacilla cinerea*	Dağ Kuyruksallayanı	A.2	LC	IV	Y	KG
103	*Motacilla alba*	Akkuyruksallayan	A.3.1	LC	IV	YG	Y
104	*Pycnonotus xanthopygos*	Arap Bülbülü	A.2	LC	IV	Y	Y
105	*Troglodytes troglodytes*	Çitkuşu	A.1.2	LC	IV	Y	Y
106	*Prunella modularis*	Dağ Bülbülü	A.1.2	LC	IV	Y	KG
107	*Cercotrichas galactotes*	Kızıl Çalı Bülbülü	A.3	LC	III	YG	YG
108	*Erithacus rubecula*	Kızılgerdan	A.3	LC	IV	Y	KG
109	*Luscinia megarhynchos*	Bülbül	A.2	LC	IV	YG	YG
110	*Luscinia svecica*	Mavigerdan	A.2	LC	IV	Y,YG	KG
111	*Phoenicurus ochruros*	Kara Kızılkuyruk	A.2	LC	IV	Y	KG
112	*Phoenicurus phoenicurus*	Kızılkuyruk	A.3	LC	II	Y	YG,T
113	*Saxicola rubetra*	Çayır Taşkuşu	A.3	LC	IV	Y	YG
114	*Saxicola torquatus*	Taşkuşu	A.3	LC	IV	Y	KG
115	*Oenanthe isabellina*	Boz Kuyrukkakan	A.3	LC	IV	Y	T
116	*Oenanthe oenanthe*	Kuyrukkakan	A.3	LC	III	YG	T
117	*Oenanthe melanoleuca*	Kara kulaklı Kuyrukkakan	A.2	LC	II	YG	YG
118	*Monticola solitarius*	Gök Ardıç	A.1.2	LC	III	Y	Y

119	*Turdus merula*	Karatavuk	A.3	LC	IV	Y	Y
120	*Turdus philomelos*	Öter Ardıç	A.2	LC	IV	Y	KG
121	*Turdus iliacus*	Kızıl Ardıç	B.2	LC	IV	KG	T
122	*Cettia cetti*	Kamış Bülbülü	A.2	LC	IV	Y	KG
123	*Prinia gracilis*	Dikkuyruklu Ötleğen	A.3	LC	III	Y	Y
124	*Locustella luscinioides*	Bataklık Kamışçını	A.2	LC	IV	YG	T
125	*Acrocephalus melanopogon*	Bıyıklı Kamışçın	A.2	LC	IV	Y,YG	Y
126	*Acrocephalus schoenobaenus*	Kındıra Kamışçını	A.2	LC	IV	YG	YG,T
127	*Acrocephalus palustris*	Bataklık Saz Kamışçını	A.3	LC	IV	YG	T
128	*Acrocephalus scirpaceus*	Saz Bülübülü	A.2	LC	IV	YG	YG,T
129	*Acrocephalus arundinaceus*	Büyük Saz Bülbülü	A.3	LC	IV	YG	YG,T
130	*Hippolais pallida*	Ak Mukallit	A.3	LC	III	YG	YG
131	*Sylvia cantillans*	Bıyıklı Ötleğen	A.2	LC	IV	YG	YG
132	*Sylvia melanocephala*	Maskeli Ötleğen	A.3	LC	IV	Y	Y
133	*Sylvia rueppelli*	Karaboğazlı Ötleğen	A.2	LC	IV	YG	YG
134	*Sylvia hortensis*	Akgözlü Ötleğen	A.2	LC	III	YG	T
135	*Sylvia nisoria*	Çizgili Ötleğen	A.2	LC	III	YG	T
136	*Sylvia curruca*	Akgerdan Ötleğen	A.2	LC	IV	YG	YG,T
137	*Sylvia communis*	Çalı Ötleğen	A.3	LC	IV	YG	YG,T
138	*Sylvia borin*	Boz Ötleğen	B.3	LC	IV	T	T
139	*Sylvia atricapilla*	Karabaşlı Ötleğen	A.2	LC	IV	YG	YG
140	*Phylloscopus trochilus*	Söğüt Bülbülü	A.3.1	LC	IV	T	T
141	*Phylloscopus collybita*	Cıvgın	A.3.1	LC	IV	Y	KG
142	*Muscicapa striata*	Gri Sinekkapan	A.3	LC	III	YG	T,YG
143	*Parus ater*	Çam Baştankarası	A.3	LC	IV	Y	Y
144	*Parus major*	Büyük Baştankara	A.3.1	LC	IV	Y	Y
145	*Oriolus oriolus*	Sarıasma	A.2	LC	IV	YG	T
146	*Sitta krueperi*	Anadolu Sıvacısı	A.2	NT	II	Y	Y
147	*Sitta europaea*	Sıvacıkuşu	A.3	LC	IV	Y	T
148	*Sitta neumayer*	Kaya Sıvacısı	A.2	LC	IV	Y	Y
149	*Lanius collurio*	Kızılsırtlı Örümcekkuşu	A.3	LC	III	YG	YG,T
150	*Lanius minor*	Karaalınlı Örümcekkuşu	A.3	LC	II	YG	T
151	*Lanius senator*	Kızılbaşlı Örümcekkuşu	A.2	LC	II	Y	YG,T
152	*Lanius nubicus*	Maskeli Örümcekkuşu	A.2	LC	II	YG	YG
153	*Garrulus glandarius*	Alakarga	A.3.1	LC	IV	Y	Y
154	*Corvus cornix*	Sis Kargası	A.5	LC	--	Y	Y
155	*Passer domesticus*	Ev Serçesi	A.5	LC	III	Y	Y

156	*Passer hispaniolensis*	Bataklık Serçesi	A.3	LC	IV	Y	Y
157	*Fringilla coelebs*	İspinoz	A.4	LC	IV	Y	KG
158	*Serinus pusillus*	Kara İskete	A.3	LC	IV	Y	KG
159	*Serinus serinus*	Kanarya	A.3	LC	IV	Y	Y
160	*Carduelis chloris*	Florya	A.3	LC	IV	Y	Y
161	*Carduelis carduelis*	Saka	A.3.1	LC	IV	Y	Y
162	*Carduelis cannabina*	Ketenkuşu	A.3	LC	II	Y	Y
163	*Carduelis spinus*	Karabaşlı İskete	A.3	LC	IV	Y	KG
164	*Coccothraustes coccothraustes*	Kocabaş	A.3	LC	IV	Y	KG
165	*Emberiza cia*	Kaya Kirazkuşu	A.2	LC	III	Y	KG
166	*Emberiza hortulana*	Kirazkuşu	A.3	LC	II	YG	YG
167	*Emberiza melanocephala*	Karabaş Kirazkuşu	A.4	LC	II	YG	YG
168	*Miliaria calandra*	Tarla Kirazkuşu	A.4	LC	II	Y	Y

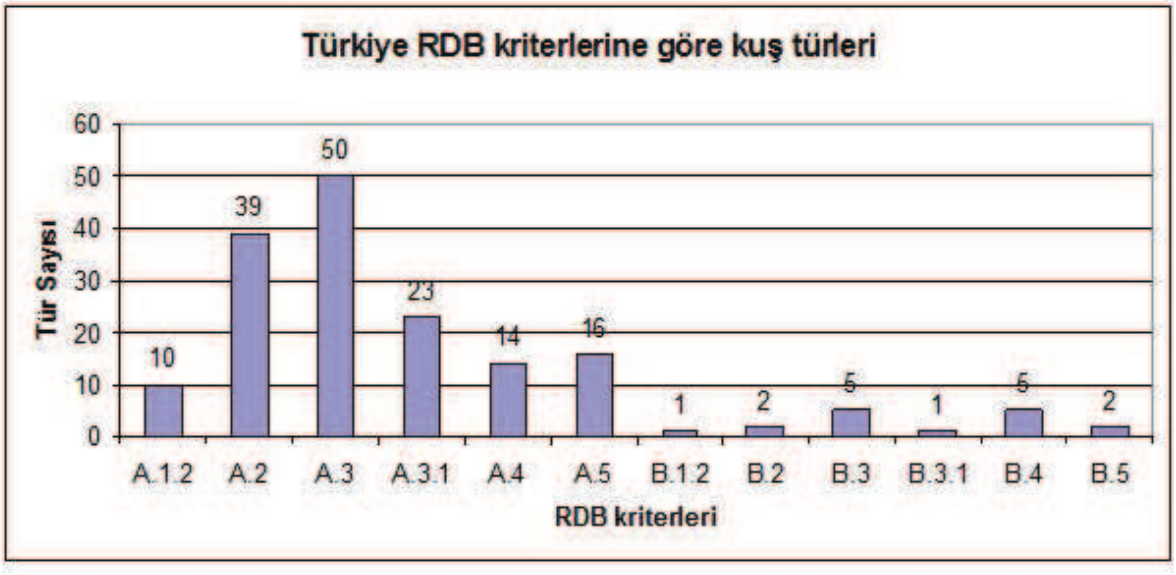

Otus scops(İshakkuşu)

Tartışma ve Sonuçlar

Demre Noel Baba Kuş Cenneti, ekosistem ve canlı türleri çeşitliliği bakımından zengin bir konumda bulunmaktadır. Türkiye'de yayılış gösteren 502 kuş türünün (Kiziroğlu 2009) %33.47 (168 tür)'si bölgede yayılış göstermektedir. Bölgede yayılış gösteren türlerden 10 tür, Türkiye Kuşları Kırmızı Listesi'nde (RDB) A.1.2 ve 1 tür B.1.2 kriterinde olup, bu kriterde yer alan türlerin nüfusları Türkiye genelinde çok azalmıştır. İzlendikleri bölgelerde 1 birey-10 çift (=1-20 birey) ile temsil edilirler. Bu türlerin soyu büyük ölçüde tükenme tehdidi altında olduğu için, Türkiye genelinde mutlaka korunmaları gereken türlerdir. Ayrıca, 39 tür A.2 ve 2 tür de B.2 kriterindedir; bu türler gözlendikleri bölgelerde 11-25 çift (22-50 birey) arasında değişir ve önemli ölçüde tükenme tehdidi altındadır. Tükenme baskısı günümüzdeki gibi sürerse, mutlak tükenmeyle karşı karşıya kalacak olan türlerdir (Grafik 2).

Doğal alanların her geçen gün azaldığı, sanayi ve evsel atıklardan dolayı doğal hayatı tehdit edecek ölçüde kirlendiği günümüzde, Demre Noel Baba Kuş Cenneti gibi korunan alanların önemi daha da artmaktadır. Demre Belediyesi'nin özellikle bu alan için aldığı önlemler ile kara avcılığının bölgede yıl boyu yasak olması bölgedeki çeşitliliğin sürdürülebilir hale gelmesinde önemli unsurlardır. Bu bölge, korunan alanlar ile korunması gereken alanlar için önemli bir örnek ve model durumundadır. Özellikle soğuk kış şartlarında Anadolu'daki göllerin donması ve karaların da kar ile kaplanması sonucunda, kışlayan kuş populasyonlarının Demre Noel Baba Kuş Cenneti gibi güney kıyılarımızda yer alan ve ılıman iklim özelliklerine sahip az sayıdaki sulak alanlarda barınmaktadır. Korunan bu alanların iyi tanıtılması ve ekoturizme kazandırılması, çok sayıda kuş gözlemcinin olduğu başta Avrupa ülkeleri olmak üzere dünyanın pek çok ülkesinden bölgeye gözlemcilerin yıl boyu gelmelerini sağlayabilecektir. Tarihi özelliğinden dolayı bölgeyi ziyaret eden misafirlerin yanında doğal varlıklarını gözlemlemeye gelecek ziyaretçilerle birlikte bölge ve dolayısıyla ülke ekonomisine de katkı sağlanabilecektir. Böylelikle, doğal alanların korunması ilgili kurumlarla birlikte yerel halk tarafından gönüllü olarak sağlanabilecek, ülkemizde bulunan diğer korunan ve korunması gereken alanlarımıza bu yönüyle de model olacaktır.

Grafik 2. *Demre Noel Baba Kuş Cenneti'nde yayılış gösteren kuş türlerinin Türkiye Kuşları Kırmızı Listesi'ne (RDB) göre koruma statüleri.*

KAYNAKLAR

• Bairlein, F. 1996. Ökologie der Vogel. Physiologische Ökologie- Populationsbiologie- Vogelgemeinschaften- Naturschutz. Gustav Fischer Verlag, Stutgart, 149 pp.

• Berthold, P. 2000. Vogelzug, Eine aktuelle Gesamtübersicht. Neil McBeath, Stutgart, 280 pp.

• Demirsoy, A. 1999. Genel ve Türkiye Zoocoğrafyası "Hayvan Coğrafyası". ISBN 975-7746-26-6, Yayın no: 98-06-0057-01, Meteksan A. Ş., 965 s. Ankara.

• Erdoğan, A., Karaardıç, H., Özkan Karaardıç, L., Kaçar, M.S., Karacan, V.A., Korkmaz, R. 2009a. Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi Boğazkent Beldesi Kocagöl Mevkiinde göçmen kuş türlerinin sonbahar göç hareketleri ve göç zamanlarının kuş halkalama metodu uygulanarak belirlenmesi projesi raporu, Aralık 2009, 67 ss.

• Erdoğan, A., Karaardıç, H., Kiziroğlu, İ., Turan, L. 2009b. The effect of global climate change on the avifauna of Turkey: A general view. 15th International Symposium on Environmental Pollution and its impact on life in the Mediterranean Region with focus on Environmental Threats in the Mediterranean Region: Problems and Solutions. October 7-11, 2009, Bari, Italy. Book of Abstract, p. 407.

• Erdoğan, A., Öz, M., Aslan, A., Albayrak, T., Tunç, M.R. 2004. Demre (Kale) "Noel Baba Kuş Cenneti" Kuşları. Sadri Grafik –Antalya 2004, ISBN: 975-288- 925-5, 177s

• Işık, K. 1999. Çevre Sorunları, Biyolojik Çeşitlilik ve Orman Gen Kaynaklarımız. Tema Vakfı Yayını No 25, ISBN 975-7169-18-8, İstanbul, 197 s.

• Karaardıç, H., Erdoğan, A., Özkan Karaardıç, L. 2009. Dünden bugüne bilimsel kuş halkalama. Tabiat ve İnsan. Eylül 2009, Yıl: 43, S. 3-14, ISSN: 1302-1001.

• Kiziroğlu, İ. 2008. Türkiye Kuşları Kırmızı Listesi, Desen Matb., Ankara, 151 s.

• Kiziroğlu, İ. 2009. Türkiye Kuşları Cep Kitabı. Ankamat Matbaası, Ankara, 564 s.

Kültürel hizmet: Doğal ekosistemlerin güzelliği turistler ve kamp yapmayı seven insanlar için eşsizdir.